

2013. április

Jelenségnaptár

HOLDFÁZISOK

Április 3.	04:36 UT	utolsó negyed
Április 10.	09:35 UT	újhold
Április 18.	12:31 UT	első negyed
Április 25.	19:57 UT	telehold

A bolygók láthatósága

Merkur: Április 1-jén is csak háromnegyed órával kel a Nap előtt. A hónap első harmadában még kereshető napkelte előtt a keleti horizont közelében, de láthatósága nagyon kedvezőtlen. Ezt követően eltűnik a Nap fényében.

Vénusz: A hónap végén már kereshető napnyugta után a délnyugati horizont közelében. Ekkor majdnem fél órával nyugszik a Nap után. Fényessége $-3,9$ magnitúdó, átmérője $9,7''$ -ről $9,8''$ -re nő, fázisa $0,999$ -ről $0,99$ -ra csökken.

Mars: Előretartó mozgást végez a Pisces, majd az Aries csillagképben. A Nap közelsége miatt nem figyelhető meg. 18-án együttállásban van a Nappal. Fényessége $1,2$ magnitúdó, átmérője tovább csökken $3,9''$ -ről $3,8''$ -re.

Jupiter: Bár szép lassan együttállásához közeledik, napnyugta után egy órával még 30° -os horizont fölötti magasságon figyelhető meg a tavaszi esték látványosságaként. Előretartó mozgást végez a Taurusban. Fényessége $-2,0$ magnitúdó, átmérője $35''$. Még kiválóan megfigyelhető és kamerázható, használat ki kedvező helyzetét!

Szaturnusz: A bolygó 28-án kerül oppozícióba, $0,1$ magnitúdó fényességet, $19''$ korongát-mérőt és $b=+18,1^\circ$ -os gyűrűre való rálátást érve el. 22 óra után 20° -os horizont fölötti magasságra emelkedik, így jól megfigyelhető. A nagy tengelyhajlási szög miatt a gyűrűrendszer apró részletei is kiválóan megfigyelhetők, csakúgy, mint a SEB részletei és a déli mérsékelt övi és poláris régiók. Észleljük minél többet Naprendszerünk legcsodálatosabb bolygóját!

Uránusz: A hónap végén is csak egy órával kel a Nap előtt a Piscesben járó bolygó, így belevész a hajnali derengésbe.

Neptunusz: Hajnalban kel. A szürkületben kereshető az Aquarius csillagképben, a keleti látóhatár közelében.

Kaposvári Zoltán, Kiss Áron Keve

Mélyég ajánlat: NGC 4559 GX Com

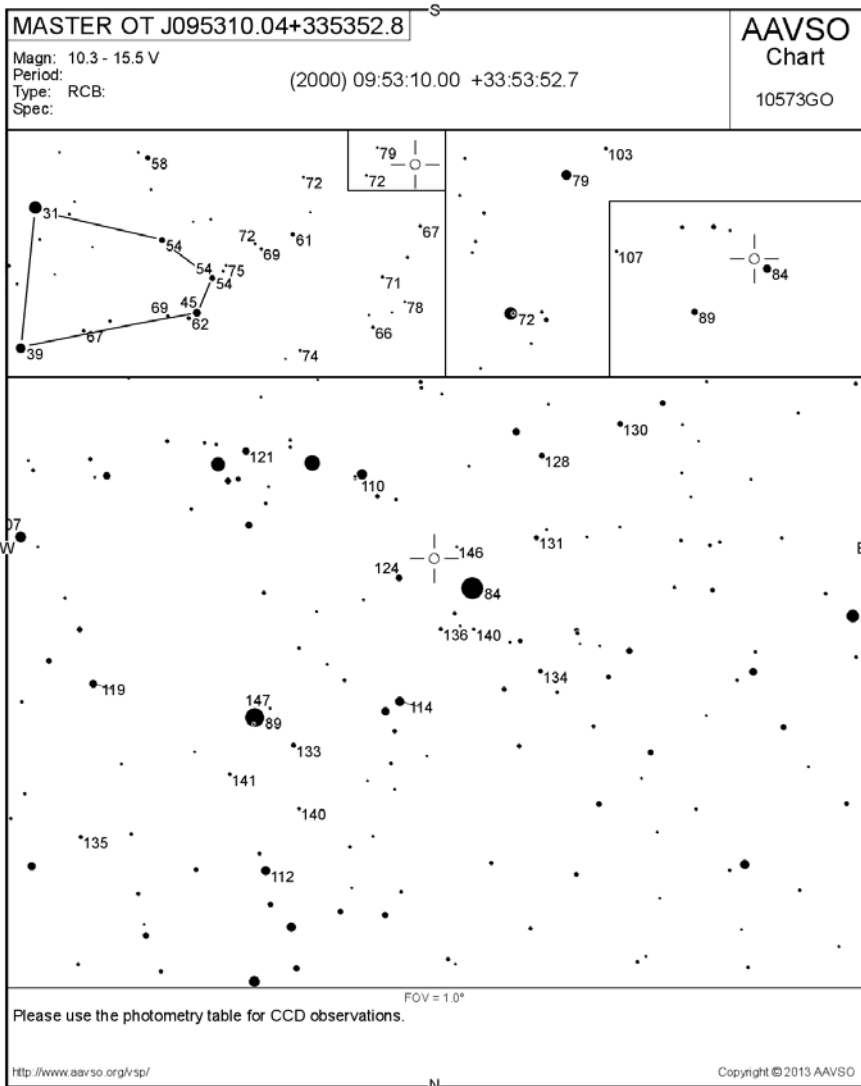
Ebben a hónapban a 10 magnitúdós, erősen megdőlvé (30 fokos szög alatt) látszó galaxist, az NGC 4559-et (Caldwell 36) ajánljuk. Könnyű felkeresni ezt a kb. 30 millió fényév távol lévő csillagvárost a γ Comae Berenicistől 2 fokkal keletre. 10 cm körüli műszerekkel egy $6 \times 3'$ -es foltot fogunk látni, amely északnyugat-délkelet felé megnyúlt, délkeleti szélén pedig három előtércsillag ül, amik nagyon feldobják a látványt. Magot nem figyelhetünk meg, a galaxis alig fényesedik centruma felé. 25 cm feletti műszerekkel a galaxis $9 \times 4'$ -esre nő, esetleg láthatóvá válnak a spirálkarok diffúz foltjai, fotókon pedig még a karokban lévő, önálló IC-számokat viselő csillagkeletkezési régiókat is rögzíthetjük.

Sánta Gábor

A hónap változócsillaga:

MASTER OT J095310.04+335352.8

Az utóbbi időben többször bizonyított, orosz illetőségű MASTER-csapat egyik legfrissebb felfedezését köszönhetjük márciusi ajánlatunkban. Az egyelőre ideiglenes nevet kapott változó a 2004-ig visszakövetett archív adatok alapján hosszú évekig mintegy $10,3$ CR magnitúdós standard csillagként „viselkedett”, míg 2011-ben viszonylag gyors, egyenletes halványodásba kezdett, egészen a felfedezés idején tapasztalt $14,8$ CR értékig. A fénygörbe RCB típusra utal, de pontos besorolása, vala-

mint a csillag végleges elnevezése még várát magára. Az AAVSO adatbázisában e sorok írásakor, február 8-án egyetlen friss, immár 15,29V magnitúdós észlelés szerepel csupán, így különös jelentősége van a változóról született minél több adatnak.

A keresőtérkép ismerős lehet az S és R LMi észlelői számára, így azokat se mulasszuk

el felkeresni. Megpróbálkozhatunk a szinte egy látómezőben, mintegy 0,4 foknyira levő RZ Leo törpenóvával is. A mély-ég objektumok szerelmesei felkereshetik a közeli NGC 3003 és NGC 3021 csillagvárosokat, utóbbi egyben az SN 1995al jelzésű szupernóva szülőgalaxisa.

Bgb